

CHIRURGICKÁ LIEČBA CHRONICKEJ PANKREATITÍDY

Juraj Pechan, Daniel Pindák

II. chirurgická klinika LF UK a FNsP, Bratislava

Chronická pankreatitída je zápalové ochorenie charakterizované progresívnou fibrózou parenchýmu pankreasu. Najčastejšími príčinami sú abúzus alkoholu, cholelitiáza, anatomicke variácie pancreasu, najmä pancreas divisum a hereditárna pankreatitída. Bez ohľadu na príčinu sa ochorenie obvyčajne diagnostikuje vo fáze, keď sú morfológický obraz a zápalové zmeny obdobné u všetkých variantov ochorenia. Hlavným príznakom ochorenia je bolesť. Diagnóza sa stanoví na základe kombinácie anamnézy a výsledkov rádiologických vyšetrení, hlavne CT, MR a MRCP. Uvedené vyšetrenia sú tiež nevyhnutné pred rozhodnutím o spôsobe liečby pacienta.

Kľúčové slová: chirurgická liečba chronickej pankreatitídy.

Kľúčové slová MeSH: pankreatitída chronická – chirurgia.

CHRONIC PANCREATITIS SURGERY

Chronic pancreatitis is inflammatory disease, which is characterized by progressive fibrosis of pancreas. The most common causes are alcohol intake, biliary tract disease, pancreas divisum and hereditary pancreatitis. Despite the etiology, in the time when diagnosis is established, inflammatory and morphological changes are almost equal in all patients. The main symptom is pain and diagnosis is usually made according to findings on CT, MRI and MRCP. The basic principles of surgical treatment indicated due to pain syndrome will be presented in this article.

Key words: chronic pancreatitis surgery.

Key words MeSH: pancreatitis, chronic – surgery.

Via pract., 2006, roč. 3 (10): 449–450

Liečba pacienta s chronickou pankreatitídou

V liečbe pacienta sa uplatňujú viaceré možnosti – najmä konzervatívna medikamentózna liečba, terapeutická endoskopia a chirurgická liečba. Indikáciou na chirurgickú intervenciu sú bolesti nezvládnuteľná konzervatívnou liečbou, následky šírenia fibrózy na okolité orgány ako stenóza dot. choledochus, stenóza duodena, segmentálna portálna hypertenzia pri trombóze v. lienalis s krvácaním z gastrických varixov a následky duktálnej disrupcie ako pseudocysty a pankreatické fistuly. V tomto texte budú uvedené základné spôsoby chirurgickej liečby indikovanej pre nezvládnuteľnú bolesť.

Chirurgické výkony pri chronickej pankreatitíde (CHP) sa delia na dve veľké skupiny: resekcie a drenážne operácie.

Chirurgická liečba CHP – resekcie

Resekčné výkony sú cieleňé podľa rozsahu a lokalizácie ochorenia. Podľa toho možno pacientov rozdeliť do dvoch skupín, a to:

- chronická pankreatitída s tumorom v hlave pankreasu,
- chronická pankreatitída s dominantným postihnutím tela a chvosta pankreasu.

Chronická pankreatitída s tumorom v hlave pankreasu

Cefalická duodenopankreatektómia (DPE) je aj v súčasnosti akceptovaná a bezpečná operácia. Musí však byť realizovaná v centrách s mortalitou pod 5%. Napriek tomu, že klasická Whippleho operácia (obrázok 1) je efektívna v odstránení bolesti aj ošetrení

ostatných následkov ochorenia, dlhodobé výsledky – kvalita života, digestívne funkcie a pooperačný diabetes viedli k vytvoreniu modifikácií ako sú pylorus zachovávajúca resekcia hlavy pankreasu (obrázok 2), ktorá eliminuje dumping syndróm, refluxnú gastritídu a je rovnako efektívna v odstránení bolesti.

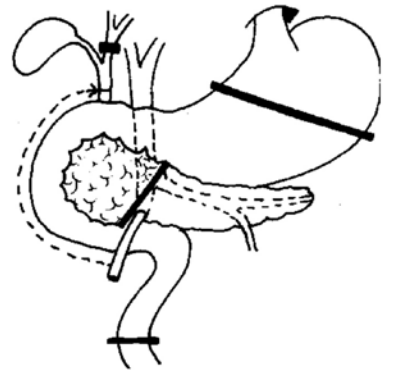
V poslednom období vystupujú do popredia orgán šetriace operácie ako sú duodenum zachovávajúca resekcia hlavy pankreasu (Begerova operácia, obrázok 3) a jej modifikácie – Freyova operácia, Bernská modifikácia. Hlavnými výhodami týchto výkonov sú nižšia mortalita a morbidita. Zachovanie duodena navyše predstavuje dôležitú funkčnú výhodu, pretože duodenum je dôležitý regulátor exokrínnej pankreatickej sekrécie a uvoľňovania inzulínu.

Chronická pankreatitída s dominantným postihnutím tela a chvosta pankreasu

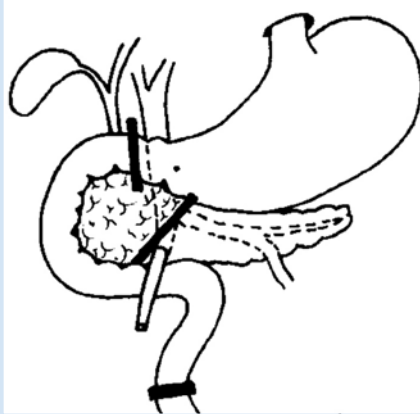
Pri postihnutí tela a chvosta je jediným možným výkonom distálna resekcia pankreasu. Avšak efekt

dosahuje len u pacientov s fokálnym postihnutím tela a chvosta. Pri difúznej forme obvyčajne dochádza po tejto operácii k recidívam bolesti. Hoci je distálna pankreatektómia bezpečný výkon s malou pooperačnou mortalitou a morbiditou, vznik pooperačného diabetu a jeho korekcia sú hlavnou nevýhodou tejto operácie.

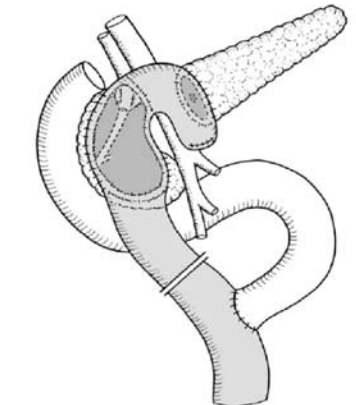
Obrázok 1. Klasická Whippleho operácia.

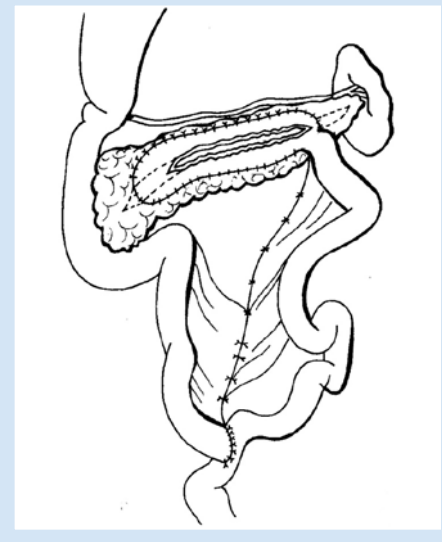
Obrázok 2. Pylorus zachovávajúca DPE.

Obrázok 3. Begerova operácia.

Obrázok 4. Operácia podľa Partington Rochelle.

Drenážne operácie

Drenážne výkony zahŕňajú laterálne pankreatikojejunostómie podľa Puestow Gillesby a Partington Rochelle (obrázok 4) a ich modifikácie. Tieto výkony majú malú mortalitu a morbiditu, ale majú dobrý efekt len u pacientov s izolovanou dilatáciou hlavného pankreatického vývodu. Pre dobrý výsledok by mal byť priemer dct. pancreaticus aspoň 6 mm. Dlhodobý

ústup bolesti sa popisuje u 85 až 90 % pacientov za predpokladu dodržania vyššie uvedenej indikácie.

Kombinované operácie

Snaha o zachovanie tkaniva pankreasu viedla ku vzniku nových operačných techník ako napríklad V excízia tkaniva pankreasu s pankreatojejunoanastomózou podľa Izbického, pri ktorej sa zabezpečí dostatočná drenáž nielen hlavného, ale aj sekundárnych a terciárnych vývodov. Dobrý efekt sa dosahuje až u 92 % pacientov. Metóda je aplikovateľná hlavne u pacientov s pankreatitídou bez dilatácie pankreatických vývodov (menej ako 6 mm).

Záver

Liečba chronickej pankreatitídy prešla vývojom od distálnych resekcií cez drenážne operácie až k resekciám hlavy pankreasu a ich duodenum zachovávajú-

cim a pankreas šetriacim modifikáciám. V súčasnosti sa drenážne operácie indikujú len u prísne selektovaných pacientov s izolovanou dilatáciou hlavného pankreatického vývodu. Pri podozrení na malignitu má nezastupiteľné miesto klasická či pylorus zachováajúca cefalická duodenopankreatektómia, ktorá spĺňa princípy onkologickej radikality. Pri postihnúť tela a chvosta sa indikuje distálna pankreatektómia a pri pankreatitíde bez dilatácie vývodov sa nateraz ako najvhodnejšia ukazuje operácia podľa Izbického. Pri recidívach bolesti po operácii je nutné individuálne posúdiť pacienta. V týchto prípadoch majú stále miesto aj denervačné výkony, najmä transtorakálna splanchniektómia realizovaná torakoskopicky.

prof. MUDr. Juraj Pechan, CSc.

II. chirurgická klinika LF UK a FNŠP
Antolská 11, 851 07 Bratislava
e-mail: pechan@npba.sk

Literatúra

1. Kőninger J, Friess H, Müller M, Büchler MW. Duodenum preserving pancreatic head resection in the treatment of chronic pancreatitis. Roczniki Akademii Medycznej w Białymstoku · Vol. 49, 2004, s. 53–60.
2. Büchler M W, Friess H F, Uhl W, Malfertheiner P. Chronic Pancreatitis. Novel Concepts in Biology and Therapy (2002), Blackwell Publishing, Berlin.
3. Makowiec F, Riediger H, Hopt U T, Adam U. „Randomized controlled trial of pylorus-preserving Whipple versus duodenum-preserving pancreatic head resection in chronic pancreatitis”, Presented at the 38th annual Pancreas Club meeting 16 May 2005, New Orleans.
4. Frey C F, Amikura K. „Local resection of the head of the pancreas combined with longitudinal pancreaticojejunostomy in the management of patients with chronic pancreatitis”, Ann. Surg., 1994, 220, s. 492–504.

www.leasingslp.sk sporitel: 0850 111 888

Čo najviac zaujíma záujemcov o lízing

V uplynulých vydaniach tohto periodika sme vás informovali o možnostiach financovania podnikateľských a súkromných zámerov formou lízingu poskytovaného spoločnosťou Leasing Slovenskej sporiteľne. Napriek tomu, že existuje veľké množstvo informácií o tomto spôsobe výhodného financovania, ponúkame vám krátky prehľad odpovedí na otázky s ním spojené.

Aké doby lízingu ponúka vaša spoločnosť?

Štandardne ponúkame lízing na 36, 44, 48 alebo 60 mesiacov. Doba lízingu závisí od odpisovej skupiny predmetu lízingu. Ak sú predmetom lízingu dopravné prostriedky, lízing si možno dohodnúť aj na 42 mesiacov. V prípade financovania výpočtovej a kancelárskej techniky je dĺžka lízingu 36 mesiacov s rozložením splátok na dobu 24 mesiacov a 12 symbolických splátok.

Je možná aj iná kúpna cena ako 1 000 Sk?

Áno. Jej výška závisí od predmetu lízingu. U dopravných techník je možné si zvoliť kúpnu cenu vo výške 1000 Sk bez DPH, 5 %, 10 % alebo 20 % z obstarávacej ceny. U technológií je to 1000 Sk bez DPH, 5 % alebo 10 % z obstarávacej ceny.

Čo sa stane, ak nebudem schopný lízing naďalej splácať?

V takých prípadoch postupuje naša spoločnosť ako prenajímateľ lízingu individuálne.

Najprv by ste nám mali čo najskôr túto skutočnosť oznámiť a náš pracovník vám vysvetlí ďalší postup. Situácia sa dá riešiť týmito spôsobmi:

1. Prevod Zmluvy o finančnom lízingu

Môžete si nájsť pokračovateľa Zmluvy o finančnom lízingu, na ktorého zmluvu prevedie. Pokračovateľ Zmluvy o finančnom lízingu bude pokračovať v jej plnení voči prenajímateľovi. Prenajímateľ do finančného vysporiadania (odstupného) medzi vami a pokračovateľom nebude zasahovať. Bude závisieť iba od vašej dohody, ako bude pre vás táto možnosť výhodná.

2. Predčasné ukončenie Zmluvy o finančnom lízingu z dôvodu vrátenia predmetu lízingu

Po dohode s prenajímateľom môžete predmet lízingu vrátiť. Prenajímateľ potom predá predmet lízingu tretej osobe. V zmysle Všeobecných podmienok finančného lízingu vyhotoví do 30 dní odo dňa odpredaja predmetu lízingu finančné vysporiadanie Zmluvy o finančnom lízingu, ktoré doručí na vašu adresu.

Zvyšujú sa splátky lízingu počas roka?

Keďže zmluvné lízingové splátky sú fixné, ich výška sa počas celej doby trvania lízingového vzťahu nemení.

Poskytujete lízing len na vybrané značky vozidiel?

Našich klientov pri výbere značky automobilov neobmedzujeme. Lízing poskytujeme na všetky značky vozidiel dovážaných na Slovensko autorizovanými dovozcami automobilov.

Poskytujete lízing aj na zaobstaranie si lekárskeho prístroja?

Lízing vám poskytneme na stomatologické súpravy a zariadenia, sonografické prístroje a iné prístroje na vybavenie vašej ambulancie.

Poskytujete aj poistenie predmetov lízingu?

Vďaka spolupráci s našimi vybranými partnerskými poisťovňami vám zabezpečíme poistenie financovaného predmetu s výhodnejšími sadzbami poistného. Splátky poistného môžete splácať spolu s mesačnými splátkami lízingu.

Kde má pobočky Leasing Slovenskej sporiteľne?

Leasing Slovenskej sporiteľne, a. s., sídli v Bratislave na Priemyselnej ulici 1/A. Lízingové produkty primárne predáva prostredníctvom takmer 300 pobočiek Slovenskej sporiteľne. Každý klient tak môže získať lízing šitý na mieru jednoducho a rýchlo v ktoromkoľvek regióne Slovenska.